

Vključevanje dijakov tujcev v srednješolsko izobraževanje

 Zdenka Sušec Lušnic, profesorica slovenščine in družboslovja, Šolski center Ravne, Srednja šola Ravne

Slovenija je postala pomembno križišče migracijskih tokov. Posledično se tudi na Srednjo šolo Ravne vsako leto vpiše precejšnje število dijakov tujcev. Dijaki so predvsem iz jezikovnih okolij bivše Jugoslavije, precej pa je tudi vpisa mladostnikov, katerih materni jezik je albanščina. Temelj uspešne integracije priseljencev, in to ne samo v šolsko življenje, temveč tudi v širšo lokalno skupnost, je obvladanje jezika okolja, torej slovenščine. S poučevanjem le-te kot drugega jezika se na šoli ukvarjamo že nekaj časa, seveda pa pri tem ne gre brez težav. Te poskušamo sproti odpravljati in tako iz leta v leto izboljševati način izobraževanja tujcev. Da bi bila pot integracije tujih dijakov čim hitrejša, smo z razrednimi urami v ta proces poskušali vključevati tudi oddelčne skupnosti, v katerih so tujci, s pomočjo projektnih tednov širšo dijaško skupnost, na konferencah pa s pomočjo osveščanja in opozarjanja na težave, ki so se pojavljale pri tujih dijakih, tudi vse pedagoške delavce. Ob vsem tem smo spoznali, da se moramo načrtovanja procesa integracije tujcev lotiti celovito, predvsem pa s podrobno strategijo, ki bo vključevala vse subjekte šolskega življenja.

Uvod

Migracije srečujemo v vseh zgodovinskih obdobjih. Moderne evropske družbe, in tudi večina svetovnih, so etnično mešane. To je značilno tudi za Slovenijo in močno vpliva na naša družbena razmerja ter nas hkrati sili, da se tovrstnemu dogajanju neprestano prilagajamo. Republika Slovenija mora tako kot vse ostale članice Evropske unije tujcem zagotavljati pogoje za njihovo vključevanje v vse sfere življenja, torej tudi na področje izobraževanja. To nam narekuje naš temeljni pravni akt – Ustava Republike Slovenije, na osnovi katere imajo tujci v Sloveniji v skladu z mednarodnimi pogodbami vse pravice, razen seveda tistih, ki so v ustavi in z zakoni opredeljene le za državljane RS.

Slovenija se je po osamosvojitvi najprej srečala z begunci iz bivših jugoslovanskih republik, a je bila ta integracija dokaj neurejena, saj so imeli takratni priseljenci naziv začasnih beguncev. Današnji status tujcev urejata Zakon o tujcih in Uredba o integraciji tujcev. S sprejetjem uredbe smo podrobneje uredili še pogoje za izobraževanje tujcev in njihovo vključevanje v našo družbo. Zavod Republike Slovenije za

šolstvo je v letu 2009 izdal Smernice za izobraževanje otrok tujcev v vrtcih in šolah. S tem so se postavili temelji vključevanja otrok tujcev v vzgojno-izobraževalno delo, ki zadevajo tako predšolsko vzgojo kot tudi osnovno- in srednješolsko izobraževanje ter delo v dijaških domovih. Gre za okviren dokument, katerega namen je pomoč šolam pri vključevanju tujcev in pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. To je pomenilo, da je vsaka vzgojno-izobraževalna institucija še tri leta nazaj sama iskala konkretne rešitve in na osnovi teh pripravila lastne načrte dela. V pomoč so nam bili napotki in predlagane rešitve v omenjenem dokumentu, predvsem pa smo bile šole prepuščene same sebi in iznajdljivosti, kako otroke tujce čim uspešneje vključiti v življenje in delo šole, hkrati pa tudi v delo širše lokalne skupnosti.

Tujci na Srednji šoli Ravne

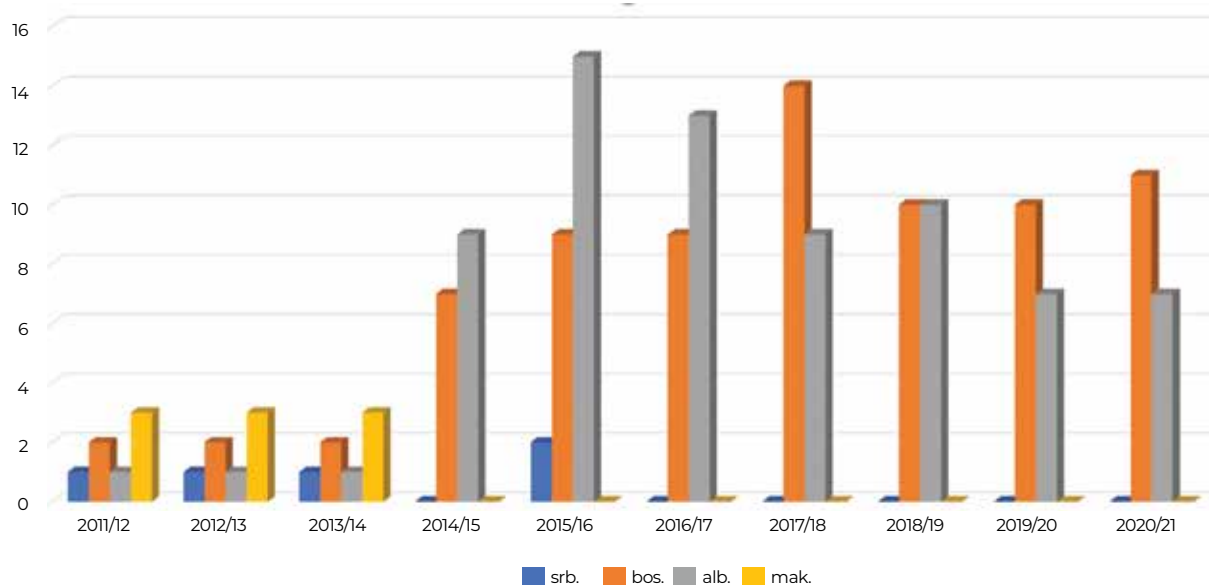
V zakonu o tujcih (Uradni list št. 003-02-6/2011-5) je definirano, da je tujec oziroma tujka vsakdo, ki nima državljanstva Republike Slovenije. To je tudi izhodišče za opredelitev dijakov tujcev na naši šoli. Z vodenjem evidence le-teh smo za potrebe ministrstva začeli v šolskem letu 2011/12.

Graf 1: Število tujcev na SŠ Ravne od šol. leta 2011/12 do 2020/21

Graf 1 prikazuje, kakšno je bilo število tujih dijakov v zadnjih desetih letih, odkar smo začeli z vodenjem evidence vpisa le-teh. Največji porast se je zgodil ravno med šolskima letoma 2014/15, ko je bilo na šoli šestnajst tujcev, in 2015/16, ko se je število povečalo za deset, kar pomeni, da je bilo v tem šolskem letu na šoli šestindvajset tujih dijakov. V naslednjih letih je število tujcev ostajalo približno enako ali pa se je rahlo zmanjševalo. Letošnje šolsko leto imamo na šoli tako osemnajst tujih dijakov.

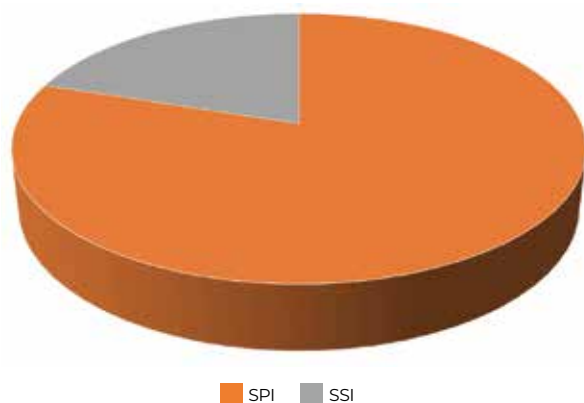
Pri vključevanju v šolsko življenje sta pomembna tudi narodnostna struktura oziroma materni jezik priseljenih dijakov.

Graf 2: Število tujih dijakov glede na materni jezik (2011/12–2020/21)

Iz grafa 2 je razvidno, da je zelo naraslo število tistih dijakov, katerih materinščina je albanščina, in sicer iz enega dijaka v šol. letu 2011/12 na šestnajst dijakov v šol. letu 2015/16. Sledijo jim dijaki z bosanskim maternim jezikom. Število teh se je iz leta 2011/12, ko sta bila na šoli dva, leta 2015/16 povečalo na devet dijakov. V prvih dveh letih popisa smo imeli na šoli tudi Makedonce (2011/12 trije, 2012/13 dva), srbsko govoreči dijaki pa so bili vedno v manjšini (eden ali dva, od leta 2014/15 ni bilo nikogar). V letošnjem šolskem letu imamo na šoli enajst bosansko in sedem albansko govorečih dijakov.

Tuji dijaki glede na željeni poklic svobodno izbirajo izobraževalni program. Večina se jih vpiše v srednje poklicno izobraževanje.

Graf 3: Tujci v izobraževalnih programih v šol. letu 2020/21

Tako je tudi v letošnjem šolskem letu več kot polovica tujih dijakov vključenih v srednje poklicno izobraževanje, od tega je pet albansko govorečih, v srednje strokovno izobraževanje je vpisanih šest dijakov, od tega sta dva albansko govoreča. V poklicno-tehniško in nižje poklicno izobraževanje pa letos ni vpisanega nobenega tujega dijaka.

Potek integracije v šolsko okolje

Integracija naj bi bila dvosmeren proces. Gre za to, da se ne prilagajajo le migranti večinskemu delu prebivalstva, temveč jih slednji tudi sprejemajo, in sicer tako, da lahko tujci v novem okolju izražajo kulturo svoje izvirne države. Le na tak način se bodo tujci kvalitetno vključili v novo družbo in s tem prinesli družbi dodano vrednost. Vse preveč pogosta pa so pričakovanja, da se bodo prilagaja-

li zgolj migranti, da se bodo le oni učili od prevladujoče družbe, medtem ko je koncept vzajemne učljivosti kultur skorajda povsem izključen.

Problem pri integriranju tujih dijakov v veliki meri predstavljajo njihove kulturne navade in vrednote, pa tudi njihovo nepoznavanje slovenske kulture. Največja ovira pa je slabo znanje ali celo popolno neznanje slovenščine, kar jim preprečuje socialno mreženje z drugimi, slovensko govorečimi dijaki. Težavo predstavljajo tudi razlike v učnih načrtih in standardih znanja v primerjavi s šolami, ki so jih obiskovali v svoji državi. Kljub temu da so bili v prejšnjih šolah uspešni učenci z lepimi ocenami, je njihovo znanje zelo slabo in pomanjkljivo. Ker ne obvladajo slovenščine, pa ta primanjkljaj zelo težko nadoknadijo in tako iz prejšnje podobe uspešnega dijaka padejo v skupino neuspešnih, kar slabo vpliva na oblikovanje njihove samopodobe v novem okolju, nemalokrat pa so tudi tarča posmeha s strani slovenskih dijakov.

Pomembno vlogo igra tudi drugačna vloga staršev pri vzgoji oziroma v družini. Matere s šolo nimajo stika, prav tako pa se šola zelo težko poveže z očetmi, bodisi zaradi nezainteresiranosti za sodelovanje bodisi zaradi prezaposlenosti oziroma odsotnosti z doma. Tuji dijaki velikokrat živijo v okrnjeni družini, saj pogosto del članov, največkrat mati in mlajši člani družine, še vedno živi v matični državi. Na šoli opažamo, da se zlasti albansko govoreči dijaki zelo težko integrirajo, saj se izven pouka, to je med odmori ter po pouku in pred njim, družijo izključno z mladostniki svoje narodnosti in se pogovarjajo v albanščini. To grupiranje negativno vpliva na slovenske dijake, kar včasih povzroča verbalne in tudi fizične spopade. Vsi ti dejavniki nedvomno na proces integracije delujejo zaviralno ali pa ga vsaj otežujejo.

Slovenščina kot jezik okolja

Za tuje dijake predstavlja slovenščina kot drugi jezik, ki je hkrati tudi učni jezik, največji zaviralni dejavnik pri integraciji. V kolikor dijaki pridejo na našo šolo neposredno iz svoje matične države, ne obvladajo niti osnovnega besedišča. Tudi če so dijaki pred vpisom na našo šolo že obiskovali nekaj razredov slovenske osnovne šole, je njihovo sporazumevanje v slovenščini zelo slabo in pomanjkljivo. V večini primerov so sposobni le ustne komunikacije, medtem ko imajo na pisnem področju v znanju slovenskega jezika velik primanjkljaj. Zaradi te ovire dijakom pri vpisu v izobraževalne programe predlagamo, da se prvo leto vpišejo v nižje poklicno izobraževanje in šolsko leto predvsem izkoristijo za učenje slovenščine. Zaradi manj zahtevnega učnega programa na prej omenjeni stopnji se lahko ti dijaki v veliki meri posvetijo pridobivanju splošno sporazumevalnega besedišča in tudi

osnovnega strokovnega izrazoslovja. Še posebej to možnost svetujemo albansko govorečim dijakom, saj je tukaj sporazumevanje najtežje. Albanščina namreč ne spada v skupino slovanskih jezikov, kot na primer bosanščina in srbščina, ki sta sorodni slovenščini, temveč je to povsem samostojen jezik znotraj indoevropske skupine, ki naj bi bil delno romaniziran. Poleg tega ti dijaki tudi zelo slabo obvladajo angleščino, kar še dodatno otežuje začetno komunikacijo.

Žal se za varianto enoletnega izobraževanja v nižje poklicnem izobraževanju odloči le malo dijakov, saj večina v tem, da ne obvladajo učnega jezika, ne vidi ovire in se tako vpisujejo v programe glede na poklicne želje. Več kot tretjina jih je zaradi neznanja učnega jezika v prvem letu izobraževanja neuspešnih in se večinoma odločijo za ponavljanje letnika, le redkokdo pa za prepis v nižji poklicni program.

Sama sem po izobrazbi slovenistka in sem poleg rednega poučevanja na šoli zadolžena tudi za to, da tuje dijake dodatno poučujem slovenščino. To poučevanje je namenjeno pridobivanju osnovnih sporazumevalnih zmožnosti, s katerimi se bodo tuje govoreči dijaki lahko čim hitreje vključili najprej v razredno skupnost, kasneje pa tudi v širše šolsko okolje, hkrati pa postavili temelje za pridobivanje strokovnega znanja in besedišča.

Način dela pri dodatnih urah slovenščine

Še pred časom smo imeli na razpolago samo dve dodatni šolski uri in glede na to, da smo jih izkoristili za usvajanje osnovnega besedišča in slovničnih struktur, smo v ta način pouka vključili le tiste tuje dijake, pri katerih je znanje slovenščine bilo zelo nizko ali pa tega znanja sploh niso imeli. V ta namen smo znanje dijakov preverili z učnim listom, s katerim smo ugotovili njihovo obvladanje splošnega besedišča in preprostih stavčnih struktur.

Na osnovi njihove materinščine smo jih razvrstili v dve skupini: eno skupino so predstavljali dijaki, ki so govorili slovanski jezik, v drugo pa so bili vključeni albansko govoreči dijaki. To je pomenilo, da smo se z vsako skupino sestali enkrat na teden, kar je seveda za učinkovito učenje jezika premalo. Dijaki so sicer snov, ki smo jo predelali pri dodatnih urah, utrdili še pri rednih urah slovenščine. Prav tako so dobili tudi domače naloge, in sicer za vsak dan v tednu, da so se jezika učili čim bolj nepretrgano. Pri srbsko in bosansko govorečih dijakih, kjer je bil zaradi sorodnosti njihove materinščine s slovenščino napredek hitrejši, smo lahko približno po treh mesecih že začeli z vodenim domačim branjem slovenske knjige, kar pomeni, da smo se dogovorili, koliko strani izbrane knjige bodo prebrali

do naslednjega srečanja. Nato smo se pri uri približno deset minut pogovarjali o prebranem, dijaki pa so si izpisovali nepoznane besede, ki smo jih pri uri skupaj razložili. Na tak način so dijaki prebrali roman Gorana Vojnovića *Čefurji raus!*.

Ker še vedno ni bilo učnega gradiva, ki bi bilo pisano neposredno za srednješolsko populacijo, ga je kolegica slovenistka, ki je koordinatorka projekta za poučevanje tujcev, pripravljala sama. Pri tem si je pomagala z obstoječimi učbeniki za začetni tečaj slovenščine kot drugega/tujega jezika, ki so namenjeni odraslim: Slovenščina Ekspres, A, B, C ... 1, 2, 3, gremo in Slovenska beseda v živo. Pri poučevanju albansko govorečih dijakov je uporabljala tudi gradivo, ki je bilo namenjeno osnovnošolski populaciji, na primer Slika jezika ali prosto dostopno spletno gradivo na naslovih <http://www.medkulturnost.si/> in <http://www2.arnes.si/>. V glavnem pa je njeno delo temeljilo na gradivih, ki jih je pripravila sama. To so bile različne PowerPoint predstavitve, didaktični pripomočki, kot so igra Spomin, različne igralne plošče, sličice pantomime, križanke, rebusi, priprava stripov, ki so jih dijaki ustno in pisno opisovali, preko spletnega kanala YouTube jim je posredovala krajše preproste prispevke, ki so jih poslušali in potem ustno obnovili ali pa samo gledali ter jih razlagali in podobno.

Predelano snov so trikrat v šolskem letu preverili z delovnimi listi, ki jih je poimenovala »napredovalnik«. Delovni list so dijaki reševali individualno, z njim pa so preverili pisno in slušno razumevanje

ter osnovne slovnične oblike. »Napredovalnika« ni ocenjevala, njegov namen pa je bila povratna informacija dijakom in njej, koliko so napredovali v učenju slovenščine in kje ostajajo njihova šibka področja. Na osnovi rešenih napredovalnikov in z upoštevanjem še drugih kriterijev, na primer udeležbe pri urah, sodelovanja, pisanja domačih nalog in dela pri rednih urah slovenščine, je dijaka konec šolskega leta skupaj z njegovo učiteljico slovenščine ocenila, ta ocena pa je služila kot uradna ocena, ki se je vpisala v redovalnico in na podlagi katere je imel dijak tujec ocenjen predmet slovenščine v prvem letu izobraževanja na naši šoli.

Težave ob poučevanju slovenščine kot drugega jezika

Največji problem pri vsem tem je bila nedvomno premajhna kvota dodatnih ur za poučevanje slovenščine. Omenjena težava se je odražala tudi v številu učiteljev, ki so bili vpeti v poučevanje slovenščine kot drugega jezika. Za poučevanje je bila zadolžena le ena kolegica, druge slovenistke pa smo zgolj pomagale, tako da smo pri urah slovenščine poskrbele za individualno učenje teh dijakov na osnovi vaj, ki jih je kolegica pripravila. Želja je bila, da bi se skupina učiteljev za delo s tujci povečala in bi tako lahko dijakom zagotovili intenzivnejše učenje jezika. Razmišljali smo tudi o tem, da bi s pomočjo občine preko javnih del zaposlili učitelja, ki bi lahko izvajal še dodatne ure, prav tako smo razmišljali, da bi v to delo vpeli tudi knjižničarko oziroma tim učiteljic, ki bi izvajale dodatno učno pomoč.

Veliko težavo je predstavljala tudi razpršenost ur, saj bi bili učinki učenja jezika boljši, če bi lahko vzgojno-izobraževalno delo organizirali tako, da bi učenje slovenščine kot drugega jezika potekalo strnjeno tri do štiri mesece, nakar bi se dijaki tujci na osnovi usvojenega učnega jezika lahko vključili v redni izobraževalni proces.

Velik problem je bil in je tudi še sedaj nizka motivacija za učenje jezika okolja. Seveda to dejstvo ne velja za vse dijake tujce, je pa problem zlasti pri albansko govorečih dijakih, ki tudi načeloma prihajajo iz socialno šibkejših družin. Posamezni dijaki so se tako izogibali dodatnim uram slovenščine, velikokrat s seboj niso imeli potrebščin, to je delovnih listov in zvezkov, tudi domačih nalog niso delali redno. Se pa zelo pogosto pojavlja, da ti dijaki niso nemotivirani le za delo pri učenju slovenščine, temveč na sploh za delo pri pouku, torej tudi pri drugih predmetih. Vzrok za to gre verjetno iskati v slabem predznanju, slabih učnih navadah, v nezavedanju pomena učenja in izobrazbe, nemalokrat pa jim je Slovenija le vmesna postaja selitve v preostale evropske države, kjer že živi kateri od njihovih sorodnikov.

Pred dvema letoma, to je v šolskem letu 2018/19, je na področju poučevanja slovenščine tujih dijakov na srednji šoli vendarle prišlo do sprememb. Država je s Pravilnikom o tečaju slovenščine za dijake v srednjih šolah opredelila intenzivni tečaj oz. število dodatnih ur slovenščine za dijake tujce. Ta pravilnik ureja organizacijo in izvedbo dodatnih ur slovenščine za dijake, katerih materni jezik ni slovenski ali ki niso končali osnovnošolskega izo-

braževanja v Republiki Sloveniji. Ta tečaj šola izvaja po ustreznem programu v strnjeni obliki v prvem ocenjevalnem obdobju šolskega leta oz. najdlje do konca januarja tekočega šolskega leta. Udeležba na tem tečaju je za tuje dijake obvezna. Po opravljenem tečaju dijak opravlja preizkus znanja slovenščine po Skupnem evropskem jezikovnem okviru na ravni A2. Preizkus opravlja na šoli, kjer je opravljal tečaj, izvaja pa ga učitelj slovenščine. Šola dijaku po uspešno opravljenem preizkusu izda potrdilo. Za dijake, ki preizkusa znanja iz slovenščine ne opravijo, šola organizira dodatne ure. Ti dijaki se testirajo še enkrat, to je ob koncu šolskega leta.

Pri bosansko govorečih dijakih je načeloma manj težav, večina jih dokaj hitro usvoji slovensko besedišče. Pri albansko govorečih pa so težave, saj je njihovo usvajanje slovenskega jezika precej počasnejše kot pri bosansko govorečih dijakih, zato tudi zelo težko opravijo test oz. ga večkrat ponavljajo. Pravilnik Srednje šole Ravne določa, da lahko dijak tujec, ki ni opravil preizkusa iz slovenščine, napreduje v višji letnik, če je pri ostalih predmetih uspešen, oz. izjemoma napreduje tudi z dvema nezadostnima ocenama.

Druge možnosti šolske integracije

Dejstvo je, da se tuji dijaki ne integrirajo samo skozi učenje slovenščine. Še pomembnejši dejavnik uspešne integracije, ki predstavlja tudi motivacijo za učenje tujega jezika, je okolje, kjer se bo priseljenec počutil varnega in sprejetega, kar mu bo omogočalo uspešno socialno vključevanje. Idealni prostor za ustvarjanje takega okolja je razredna skupnost, v katero je dijak vključen, razrednik pa

je tisti, ki mu mora čim bolj pomagati pri vključevanju v to novo okolje. V ta namen lahko izkoristi razredne ure, kjer poskuša med dijaki preseči predsodke ter jih pripeljati do strpnosti in medkulturnega dialoga. Razrednik lahko pripravi tematske razredne ure o strpnosti do drugačnosti in do sprejemanja le-te ter o posameznih vrednotah, kot so svoboda, enakopravnost, solidarnost in spoštovanje. Dijake migrante lahko vzpodbudi, da bodo na razrednih urah predstavili svojo državo, narod, zgodovino, običaje in navade, jezik in podobno. Enako naj za tujce storijo tudi slovenski dijaki. Dobro se je izkazalo tudi vzajemno učenje jezikov: migrant uči slovenske dijake svojega jezika, ostali dijaki pa njega slovenščino. Priporočljivo je tudi, če se zadolži dva ali tri dijake, ki bodo dijaku tujcu pomagali bodisi pri prepisovanju snovi bodisi pri drugih interakcijah z okoljem. Dobro je, če so to dijaki, ki imajo v razredni hierarhiji višji oziroma vodilni položaj, saj je socialno mreženje v tem primeru pri dijaku migrantu hitreje.

Seveda pa je strpnost do drugače govorečih treba vzpodbujati tudi v širši šolski skupnosti. Idealno možnost za to na naši šoli vidimo v projektnih tednih. Le-te izkoristimo, da se dijaki migranti ostalim dijakom predstavijo na zaključni prireditvi (priporočajo o sebi, svoji domovini, načinu življenja v njej, zgodovini naroda, glasbi, kulturi in običajih, religiji, njihovih znanih osebnostih ...) ter o tem pripravijo tudi razstavo.

Pri integraciji pa ne igra pomembno vlogo le razrednik dijaka migranta, ampak tudi vsi ostali učitelji, ki ga poučujejo. Pogosto se dogaja, da učitelji takega dijaka zaradi slabega znanja jezika ne vključujejo v aktivnosti pri pouku in s tem dopuščajo, da je le pasivni opazovalec pouka. Učitelji strokovnih predmetov naj se zavedajo, da učenje slovenščine ni samo naloga slovenistov, ampak morajo tudi sami poskrbeti, da bo dijak čim hitreje usvojil slovensko strokovno izrazje. V ta namen naj mu pripravijo preprosto razlago strokovnih pojmov v slovenskem jeziku, na začetku pa lahko dodajo še tuji prevod. Tvrstno delo učitelji strokovnih predmetov usklajujejo na aktivih, učni in socialni napredek dijaka pa se obravnava na sestankih oddelčnega učiteljskega zbora.

Pomembno je, da se o migrantih, njihovih težavah, problemih in uspehih govori tudi na učiteljskih konferencah ter se tako na medkulturnost in tolerantnost opozarja tudi tiste učitelje, ki mogoče sami niso vpeti v neposreden odnos z migranti.

Zaključek

Slovenija je zaradi svoje gospodarske lege postala prehodno območje za širše mednarodne tokove migracij, ki potujejo zlasti proti drugim državam

Evropske unije. Ob tem pojavu se nujno srečujemo tudi z integracijo – s procesom vključevanja migrantov v novo okolje. Tako za migrante same kot za večinsko prebivalstvo je pomembno, da so migranti čim bolj integrirani v družbo, kjer se soočijo z jezikom okolja, drugačno kulturo in z nekaterimi novimi, tudi nenapisanimi, družbenimi pravili, pogosto pa tudi s predsodki do njih.

Vsa ta soočanja lahko prenesemo na šolsko okolje. Tudi tukaj namreč poteka zelo intenzivno vključevanje v novo okolje in učenje tujega ter hkrati učnega jezika, kar sta zapletena in večletna procesa, ki pa sta lažja, če se počuti dijak priseljenec v okolju sprejet in če dobi v šoli ustrezno strokovno podporo.

Na Srednji šoli Ravne se s tem problemom ukvarjamo že skoraj deset let, saj se vsako leto srečujemo z vpisom tujih dijakov, še zlasti tistih, katerih materni jezik je albanščina. Zavedati se moramo, da pri vključevanju tujcev ne gre samo za to, da priseljenci sprejemajo našo kulturo, ampak moramo ozavestiti, da je, v kolikor želimo uspešno integracijo migrantov, potrebno v družbi vzpostaviti sobivanje kultur, saj bomo le tako vzpodbujali njihovo motiviranost za vključevanje in jim jo hkrati tudi lajšali.

Viri in literatura:

Štefanac, Nataša (2015): *Poučevanje slovenščine kot drugega jezika*. Ljubljana: ISA institut.

Vir 1: *Smernice za izobraževanje otrok tujcev v vrtcih in šolah*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 2009

Vir 2: *Zakon o tujcih*. Uradni list RS, št. 50/2011. Dostopno na spletnem naslovu <https://www.uradni-list.si/1/content?id=104275>

Vir 3: *Dijaki priseljenci na poti k maturi*. Dostopno na spletnem naslovu <http://www.medkulturnost.si/gradiva/>